

PORTRE

MUSA'NIN ARDINDAN

Sacit YÖRÜKER*

Dostu-gazeteci Işık Kansu'nun Cumhuriyet'teki kısa, ama duygu dolu ve çok anlamlı yazısının ardından Türk Tabipler Birliği'nin, post modern dünyamızda artık unutulmaya yüz tutmuş kadirşinaslığın bir örneğini göstererek Musa için "Toplum ve Hekim"de özel bir bölüm ayırmasının ne kadar güzel olduğunu belirterek başlamak istiyorum.

Değerli meslekdaşım,sevgili dostum ve kararlı dava arkadaşım Musa ile otuz yılı aşkın bir süre birlikte çalıştık, beraber mücadele verdik. Kendisinin 1975 sonrasında yaklaşık 8 yıl başkanlığını yaptığı Sayıştay Denetçileri Derneğinin Yönetiminde birlikte görev üstlendik.

Hatırlanacağı gibi, Sayıştay Denetçileri Derneği, 1969 yılında kurulup 12 Eylül rejiminin ürünü antidemokratik Dernekler Kanununun Sayıştay denetçileri için getirdiği bir yasaklama nedeniyle 1983 yılında kapatılan bir meslek kuruluşu, bir demokratik kitle örgütüydü. Sevgili Başkanım şimdilerde dillerden düşmeyen sivil toplum kuruluşu terimine hiç ısınmamıştı, hatta bu terimin örgütlerin varlıklarını yozlaştırdığını düşünüyordu.

Bugünlerde bazı arkadaşlarımızla birlikte eskiden olduğu gibi, heyecanlı ve zevkli bir uğraş içindeyiz. Sevgili Başkanımızın kaybının ardından, aslında çok önce yapmamız gereken bir çalışmayı başlattık. Bir anlamda Sayıştay Denetçileri Derneğinin tarihçesini kaleme almayı

ve kayda değer dokümanları gün ışığına çıkarmayı amaçlıyoruz. Çalışmamız büyük ölçüde Musa'nın titizlikle saklayıp bizlere bıraktığı belgelere dayanıyor. Kısa bir süre sonra çalışma tamamlandığında Sayıştay denetçilerinin meslek örgütünün 14 yıllık yaşamında ne çok örnek iş yaptığı ve ne kadar üretken olduğu daha somut olarak görülebilecek ve aziz Başkanımızın çalışanların örgütlü mücadelesine inanan bir misyon adamı olduğu daha iyi anlaşılacaktır diye düşünüyorum. Belki de aradan bu kadar zaman geçtikten sonra çocukça bir heyecanla tarihçe hazırlamaya girişmemizin nedeni bu olsa gerek.

Sayıştay Denetçileri Derneği'nin hazırladığı faaliyet raporlarına, spesifik raporlara, Başkanımızın basın toplantısı ve açıklaması metinlerine göz attığımızda öne çıkan noktaların hukukun üstünlüğünün savunulması, demokratik kitle örgütleri arasında dayanışmanın ve işbirliğinin artırılması ve demokrasinin geliştirilmesi olduğunu görüyoruz. Dar örgüt çıkarlarına hapsolmuşların bu ufuk zenginliğini kavramaları kolay değildir.

Sevgili Başkanımız, Ankara Tabip Odası, TÜMDER, TÖBDER ve TÜTED gibi demokratik kitle örgütlerinin Sayıştay denetçilerinin katkıda bulunabileceği alanlardaki sorunlarına yardımcı olmayı, yeri geldiğinde Derneğinin en öncelikli sorunlarından biri olarak görme fedakarlığını ve olgunluğunu gösterebilecek bir yapıdaydı.

Örgütsel sorumlulukları dışında Musa, lafta değil, yazdıklarıyla ve konuşmalarıyla tepkilerini ve eleştirilerini

* Sayıştay Uzman Denetçisi

fiilen gösteren gerçek bir aydıdı. 1976 yılında Vatan Gazetesinde yayımlanan "CHP Yerini Ararken" başlıklı bir yazısı nedeniyle İdare tarafından açılan bir disiplin kovuşturması dolayısıyla verdiği savunmasında yer alan şu satırların kendisinin aydın vasfını ve toplumsal sorumluluk duygusundaki yüceliği sergilediğini düşünüyorum:

Vatan Gazetesinin 14.8.1976 günlü sayısında yayınlanan "CHP Yerini Ararken" başlıklı makalemin "Başkan ve Üyeler Dışındaki Sayıştay Meslek Mensupları Hakkında Disiplin Kovuşturmasını Gerektiren Hallerle, Bunlara Verilecek Disiplin Cezalarına Dair İç Yönetmelik" in 8. maddesinin (A) işaretli fıkrasına aykırı düştüğü ileri sürülerek savunmam istenmektedir.

Anılan yönetmeliğe aykırılıklar konusunda ilgi yazınızda yer alan savları tek tek ele almak kanımca yararlı olacaktır.

a- Makalenin "ilmi ve mesleki yayın niteliğinde olmadığı" belirtilmektedir. Mesleki olmadığı savı doğrudur ancak bir denetçinin salt mesleki ve teknik konuları işlemesi gerektiği görüşüne de katılmak olanaksızdır. İلمي olmadığı görüşü ise öznel dir.(sübjektiftir)

b- Makalenin "doğrudan doğruya Anayasal düzeni hedef aldığı" nın "saptandığı" ileri sürülmektedir. Dünya ve ülke sorunlarının toplum bilim açısından ele alındığı ve ülkemizin yazgısı hakkında görüş belirtilen bu makalenin hangi tümcesinin anayasal düzeni hedef aldığı yazınızda belirtilmemiştir. Gerek ilgili makalenin kaleme alınışı sırasında gerekse bu uyarınız sonucu tekrar okunmasında bu nitelikte bir suç görülemediği gibi bu tür suçları izlemesi gereken Cumhuriyet Savcılığınca da bu konuda bir girişim olmamıştır.

c- Bir tek tümce veya sözcükle de olsa Sayıştay hakkında görüş ileri sürülmeyen bir makalenin "Sayıştay'ın parlamento nezdindeki itibarını zedeleyici mahiyet arzemesi" düşünülemez. Makale ile bu sorunun nasıl bağdaştırılabildiği de anlaşılammıştır. Kaldı ki bir Sayıştay mensubunun sosyal

bir varlık olarak, Anayasa ve yasalar çerçevesi içinde, görüş ve düşüncelerini basın aracılığı ile kamuoyuna aktarmasının Sayıştay'ın itibarını zedelemesi bir yana O'na itibar kazandıracığı düşünülmektedir.

d- "Mesleğin vakarıyla bağdaşmayan davranış" savı ise gerek yukarıda özetlemeye çalıştığım gerekçeler gerekse Anayasadaki temel hakların kullanılması açısından yersiz ve haksız bir suçlama niteliğini taşımaktadır.

Anayasamızın 10. maddesinde aynen "Herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez, temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamayacak surette sınırlayan siyasî, iktisadî ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar." denilmektedir. Keza 14. maddenin birinci fıkrasında "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir." hükmü yer almaktadır. Türkiye'nin de imzasını koyduğu İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile bu hükümler bir arada değerlendirildiğinde maddi ve manevi varlığın geliştirilmesi hakkının önem ve anlamı ile devlete düşen görev ortaya çıkmaktadır. Unutulmamalı ki Anayasamızın 20. maddesindeki " Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir; düşünce ve kanaatlerin söz,yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir." şeklindeki buyruk aydınlar için aynı zamanda bir ödevi de vurgulamaktadır.

Sayıştay Denetçisi olmak Anayasamızın güvencesi altındaki temel hak ve ödevlerimizi askıya almamızı gerektirmediği gibi bunları kullanmak da "Anayasal düzeni hedef almak", "kurum ve mesleğin itibarını zedelemek" anlamında yorumlanamaz kanısındayım.

Bu kısa yazıyı bitirken, Değerli Eşinin ve Sevgili Oğlunun ve arkadaşlarının yardımlarıyla ve katkılarıyla kişisel arşivindeki yazılarının ve konuşma metinlerinin kamuoyuyla paylaşılmasını sabırsızlıkla beklediğimi belirtmek istiyorum.